

Milí hráči,

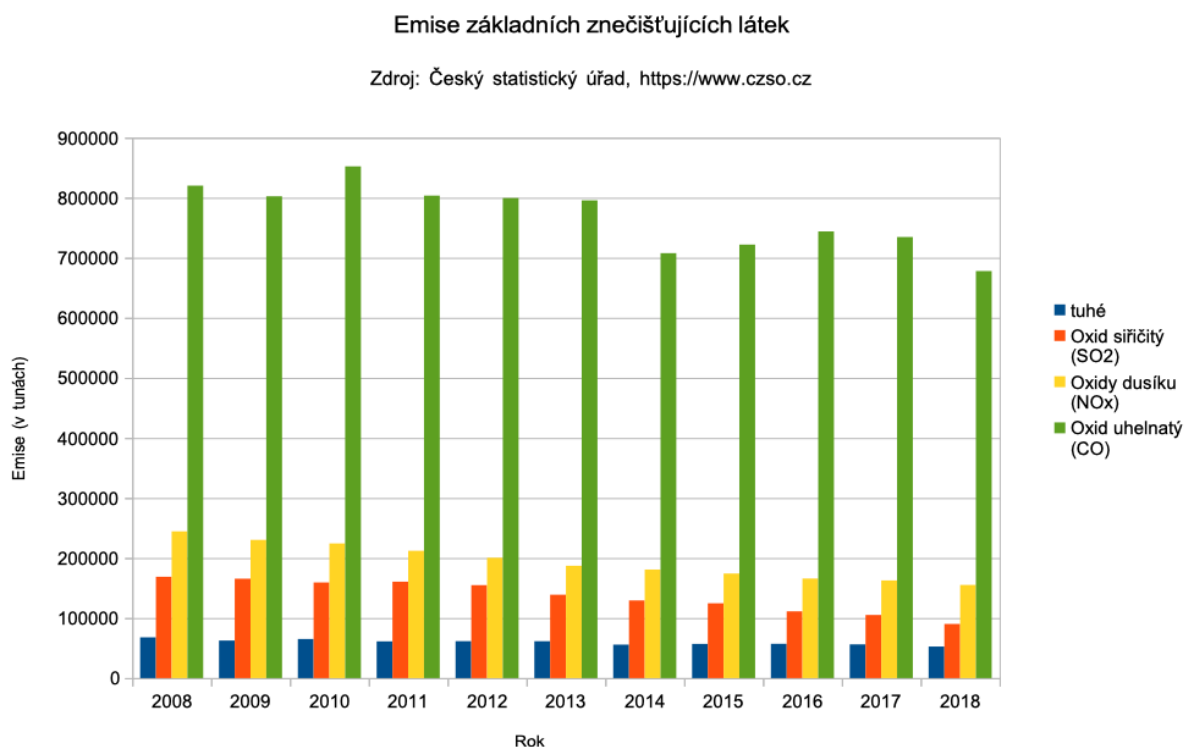
nejen luštěním živa je lama. Rádi bychom, abyste se na Lamolamech dozvěděli i zajímavé informace z oblasti ochrany přírody. Trasa povede řadou inspirativních míst, na kterých kromě šifry dostanete i krátký text o vybraném environmentálním tématu.

Tak se začtěte do prvního, úvodního z nich :-)

E1 Česká republika a ochrana přírody

Jak si jako stát vedeme? To je dobrá otázka. Jako u každého hodnocení, můžeme si vybrat optimistické i pesimistické pohledy. My začneme dobrou zprávou. **Čistota ovzduší** se v posledních letech sice mírně, ale stabilně zlepšuje. To dokazuje i náš první graf:

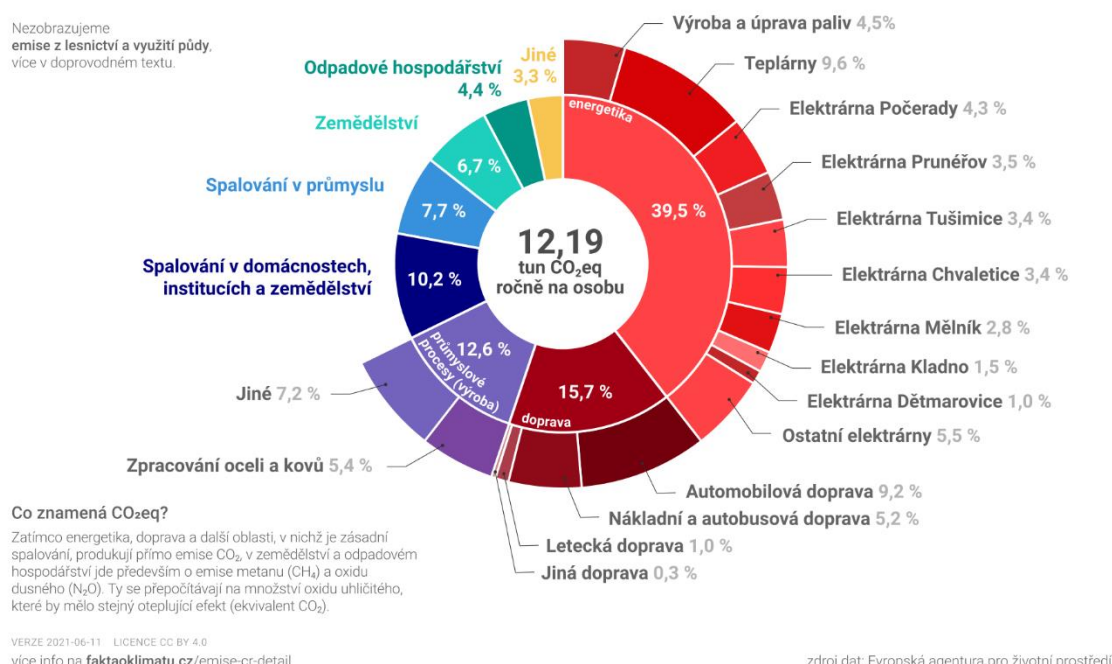

Ale s **atmosférou** vše v pořádku rozhodně není. Jedno z klíčových environmentálních témat současnosti je ochrana klimatu. Jaké faktory se v České republice nejvíc podílí na emisích skleníkových plynů?

EMISE SKLENÍKOVÝCH PLYNŮ V ČR PODLE SEKTORŮ NA OSOBU

Celkové emise ČR za rok 2018

Nezobrazujeme emise z lesnictví a využití půdy, více v doprovodném textu.

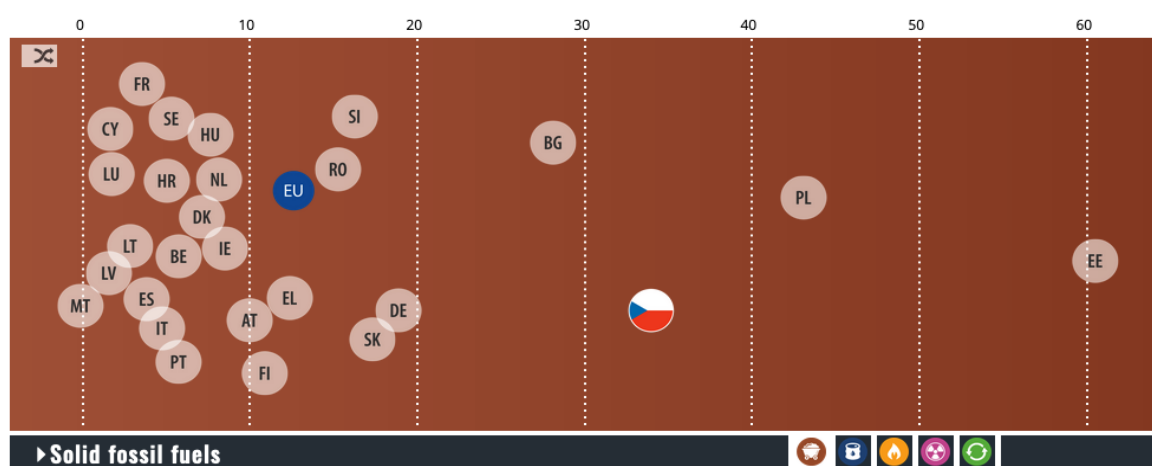
Zdroj: Fakta o klimatu, <https://faktaoklimatu.cz/infografiky/emise-cr-detail>

Z infografiky je vidět, že existují oblasti, na které mají vliv i jednotlivci. Jistě nepřekvapí automobilová doprava. Nemálo emisí pochází i ze spalování v domácnostech, kvůli topení a ohřevu vody. Ale i teplárny nás ohřívají nejen uvnitř našich domácností. Emise ze zemědělství jsou pak z poloviny způsobené chovem hospodářských zvířat. Sníží se tedy, pokud lidé omezí spotřebu masa a mléčných výrobků.

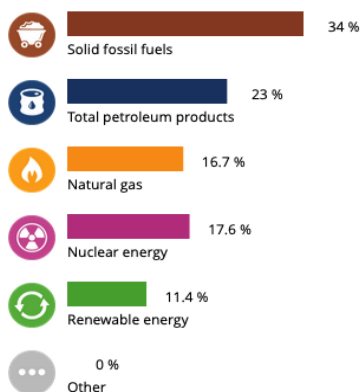
Ve spalování uhlí jsme v Evropě bronzoví – i když nechceme být

Nicméně z grafu je na první pohled vidět, že akce jedinců nestačí. Chce to i systémovou změnu. Za nejvýznamnější část emisí může provoz hnědouhelných elektráren. V rámci Evropské unie si v tomto ohledu nevedeme moc dobře. Jaký je podíl spalování uhlí na výrobě energie v dané zemi, ukazuje následující obrázek:

Share of energy products in total energy available, in %, 2019

Energy mix for Czechia

Zdroj: eurostat, <https://ec.europa.eu/eurostat/cache/infographs/energy/bloc-2a.html>

V České republice byl zatím ukončen provoz pouze jedné hnědouhelné elektrárny, a to Pruněřova na konci června 2020. Postupně se budou uzavírat další, otázkou je, kdy přesně. S ohledem na jejich podíl na ohřívání planety si přejme, ať se tak stane co nejdříve.

Infografika ukazuje také podíl ostatních zdrojů na celkové energetické produkci v České republice. Z hlediska obnovitelných zdrojů energie jsme lehce pod celoevropským průměrem, který v roce 2019 činil 15,3%.

Chráněná území se zvětšují

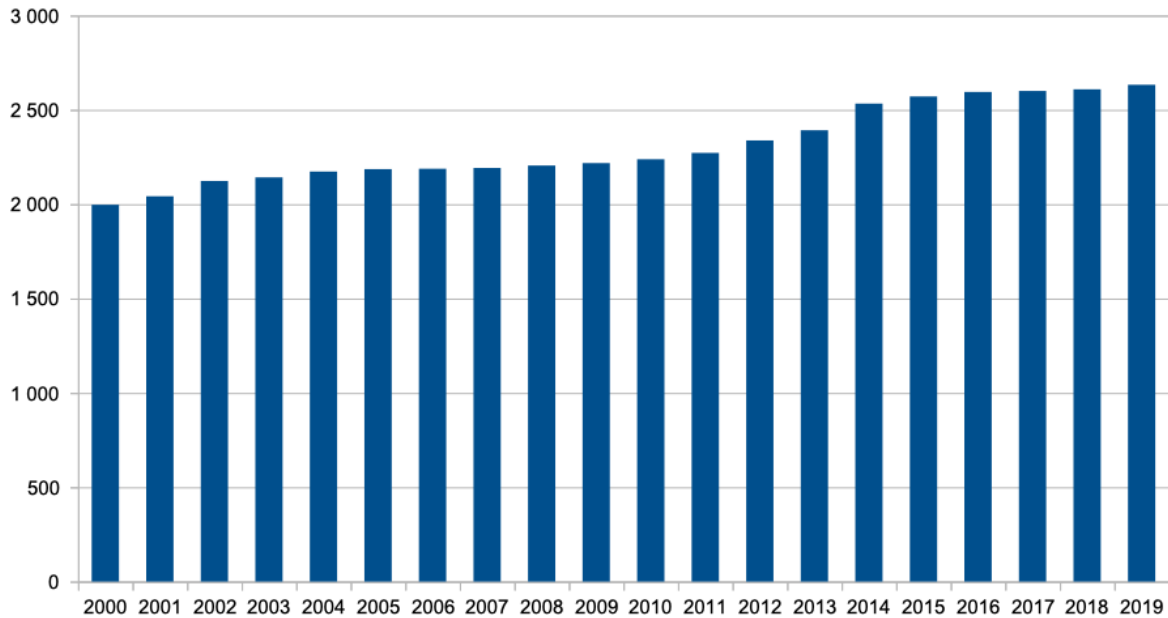
Jinou zajímavou statistikou je vývoj počtu chráněných území v České republice. A ten stále roste. Od revoluce vznikly tři nové národní parky, Šumava (1991), Podyjí (1991) a České Švýcarsko (2000). Již delší dobu se mluví o potřebě vyhlásit další, například na soutoku Moravy a Dyje. A to mají v programu i obě koalice čerstvě zvolené do poslanecké sněmovny. Tak snad se brzy dočkáme.

Jinak od roku 1989 vzniklo i sedm nových chráněných krajinných oblastí: Blanský les a Litovelské Pomoraví (obě 1990), Broumovsko, Poodří a Železné hory (všechny 1991), Český les (2005) a nejnověji Brdy (2015). A letos v červenci se Jizerskohorské bučiny

staly první českou přírodní lokalitou v Seznamu světového dědictví UNESCO. Níže se pak můžete podívat na vývoj počtu maloplošných chráněných území.

Počet maloplošných chráněných území
(národní přírodní památky, národní přírodní rezervace, přírodní památky, přírodní rezervace)

Zdroj: Český statistický úřad, <https://www.czso.cz>

Dalo by se pokračovat i dalšími zajímavými statistikami, ale musíme vám ponechat i čas na luštění šifer.

Každopádně, na další environmentální informace se můžete těšit na příštím stanovišti.